	Комунальний заклад **«КРИВОРІЗЬКИЙ ФАХОВИЙ МЕДИЧНИЙ КОЛЕДЖ»** **Дніпропетровської обласної ради** **СИЛАБУС**
Освітній компонент	**Латинська мова**
Освітньо-професійна програма	Фармація
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Спеціальність	І8 Фармація
Галузь знань	І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Статус освітнього компонента	Обов'язкова
Форма навчання	Очна (денна)
Рік навчання / семестр	БПСО (11 класів): перший рік, семестр І
Кількість кредитів ECTS/обсяг	Кредитів – 3 Усього годин – 90 Практичні заняття – 51 Самостійна робота – 39
Викладач	Милова Наталія Іванівна
E-mail	n.milova@krmedkol.com
Консультації	За графіком упродовж навчального року
Анотація до курсу	Освітній компонент «Латинська мова» спрямований на оволодіння здобувачами освіти основами латинської мови та професійною медичною і фармацевтичною термінологією. Під час вивчення дисципліни здобувачі освіти опановують основи граматики та словотворення, принципи побудови й утворення медичних і фармацевтичних термінів, особливості їх читання, написання та практичного використання у професійній діяльності. Зміст освітнього компонента охоплює анатомічну, клінічну та фармацевтичну термінологію, назви захворювань і патологічних станів, основні греко-латинські терміноелементи та принципи їх використання. Особлива увага приділяється фармацевтичній номенклатурі, назвам лікарських засобів і лікарських форм, лікарської рослинної сировини та хімічних сполук, а також правилам оформлення латинської частини рецепта. Опанування дисципліни сприяє формуванню практичних навичок використання латинської термінології у рецептурі, професійному спілкуванні та роботі з нормативною і довідковою медичною та фармацевтичною інформацією, а також забезпечує основу для подальшого вивчення професійно орієнтованих освітніх компонентів, зокрема фармакології, фармацевтичної опіки,

	фармакогнозії, організації та економіки фармації, технології ліків.
Мета та завдання курсу	**Метою вивчення освітнього компонента «Латинська мова»** є формування у здобувачів освіти базових знань з латинської мови та практичних навичок використання медичної і фармацевтичної термінології, необхідних для професійної діяльності фахівця фармації. **Основні завдання освітнього компонента:** Сформувати знання про: основи граматики та словотворення латинської мови; основні греко-латинські терміноелементи, їх значення та використання у медичній і фармацевтичній термінології; принципи утворення та структуру медичних і фармацевтичних термінів; анатомічну, клінічну та фармацевтичну термінологію; назви захворювань і патологічних станів; фармацевтичну номенклатуру, назви лікарських засобів, лікарських форм, лікарської рослинної сировини та хімічних сполук; правила написання та оформлення латинської частини рецепта; основні латинські терміни, скорочення та рецептурні формулювання, що використовуються у фармацевтичній практиці. Сформувати практичні уміння щодо: правильного читання та написання латинських слів, термінів і рецептурних прописів; визначення значення греко-латинських терміноелементів та використання їх для розуміння і побудови медичних і фармацевтичних термінів; утворення та перекладу медичних і фармацевтичних термінів; використання анатомічної, клінічної та фармацевтичної термінології у професійній діяльності; правильного написання назв лікарських засобів, лікарських форм, лікарської рослинної сировини та хімічних сполук латинською мовою; застосування правил оформлення латинської частини рецепта; роботи з нормативною та довідковою медичною і фармацевтичною інформацією з використанням латинської термінології. Обов'язковим завданням постає формування компетентностей заявлених у Стандарті фахової передвищої освіти зі спеціальності І8 Фармація галузі знань Охорона здоров'я та соціальне забезпечення, освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр»: ЗК3.Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК8.Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. - спеціальні компетентності:

	СК7. Здатність виготовляти лікарські засоби в умовах аптеки (у частині читання та перекладу рецептів). СК12. Здатність відпускати споживачам лікарські засоби та інші товари аптечного асортименту (у частині читання та перекладу рецептів).
Програмні результати навчання	РН2. Спілкуватися державною та іноземною мовами у професійній діяльності. РН13. Виготовляти в умовах аптеки лікарські засоби за рецептами лікарів та на замовлення закладів охорони здоров'я. (у частині читання та перекладу рецептів).

Зміст курсу

ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ
ТА САМОСТІЙНИХ РОБІТ (база 11 класів)

№ з/п	*Тема*	*Кількість годин*	
		Лекції	*Сам. роб.*
1	Терміноелементи – префікси		2
2	Греко-латинські дублети іменників І-ї відміни		2
3	Словотвір. Кінцеві ТЕ		2
4	Греко-латинські дублети іменників ІІ-ї відміни чоловічого роду		2
5	Греко-латинські дублети іменників ІІ-ї відміни середнього роду		2
6	Фармацевтична термінологія: Частки у назвах ЛЗ		4
7	Греко-латинські дублети іменників ІІІ-ї відміни чоловічого роду		2
8	Греко-латинські дублети іменників ІІІ-ї відміни жіночого роду		2
9	Греко-латинські дублети іменників ІІІ-ї відміни середнього роду		2
10	Греко-латинські дублети прикметників		2
11	Греко-латинські дублети іменників IV-ї та V-ї відмін		2
12	Разом 1-й семестр		24

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Тема	Години
01	Вступ. Роль латинської мови. Алфавіт. Дифтонги.	2
02	Правила читання приголосних, котрі мають особливості	2
03	Буквосполучення	2
04	Наголос	2
05	Вдосконалення та контроль навички читання	2
06	Дієслово**.** Наказовий спосіб.	2
07	Іменник: загальні відомості, І-ша відміна іменників	2
08	Словотвір. Медична термінологія. Терміноелементи-префікси.	2
09	Медична термінологія. Дублети І-ї відміни	2
010	Словотвір. Кінцеві терміноелементи	2
011	Клінічна термінологія. Практичний тренінг	2
012	Іменники ІІ-ї відміни. Чоловічий рід	2
013	Іменники ІІ-ї відміни. Середній рід. Назви лікарських засобів	2

014	Фармакологічна номенклатура. Частки у назвах ЛЗ	2	
015	Частки у назвах ЛЗ (продовження). Назви лікарських форм	2	
016	Рецепт: структура, форма, латинська частина	2	
017	Прикметники І групи. Узгодження з іменниками І-ї та ІІ-ї відмін	2	
018	Фармакологічна номенклатура: назви груп лікарських засобів за фармакологічною дією	2	
019	Хімічна номенклатура	2	
020	Іменники ІІІ відміни. Чоловічий рід.	2	
021	Іменники ІІІ відміни Жіночий рід.	2	
022	Іменники ІІІ відміни. Середній рід.	2	
023	Клінічна термінологія. Загально-медичні терміни (част. 1).	2	
024	Прикметники ІІ-ї групи. Узгодження з іменниками	2	
025	Ступені порівняння прикметників	2	
026	Рецептурні скорочення. Додаткові написи в рецептах.	2	
027	Читання, виписування та переклад рецептів. Практичний тренінг	2	
028	Іменники IV та V відмін.	2	
029	Загально-медичні терміни частина ІІ	2	
030	Числівники Прислівники. Займенники. Сполучники та прийменники у рецептах.	2	
031	Спеціальна термінологія. Граматичні моделі назв рослин, родин	2	
032	Спеціальна термінологія. Термінологія ДФУ	2	
033	Спеціальна термінологія. Читання та переклад текстів	2	
	Разом	66 год.	

Пререквізити	українська мова, іноземна мова, ботаніка, біологія
Кореквізити	українська мова за професійним спрямуванням, іноземна мова за професійним спрямуванням, анатомія та фізіологія людини, неорганічна хімія, органічна хімія
Постреквізити	основи мікробіології та гігієни, фармакологія, фармацевтична опіка, організація та економіка фармації, фармакогнозія з елементами ботаніки, технологія ліків, фармацевтична хімія, перша домедична допомога, військово-медична підготовка та медицина надзвичайних ситуацій, практична підготовка
Методи навчання	пояснювально-ілюстративні, проблемно-пошукові, практичні, інтерактивні методи навчання. Теоретична підготовка передбачає пояснення, бесіду, роботу з навчальною та науковою літературою, цифровими освітніми ресурсами. Самостійна робота передбачає опрацювання інформаційних джерел, роботу з цифровими ресурсами, виконання тестових, пошукових і

	професійно орієнтованих завдань, підготовку навчальних повідомлень.
Методи контролю	усне та письмове опитування, тестовий контроль, бесіда; конструювання та декодування термінів виконання та захист практичних робіт; контроль виконання самостійної роботи; самооцінювання та взаємооцінювання
Види контролю	тематичний та підсумковий контроль відповідно до навчального плану

Перелік практичних навичок та умінь

1. Правильно читати та писати латинські слова і латинізовані грецькі медичні терміни.
2. Орієнтуватися в структурі термінів і визначати граматичні форми слів, які їх утворюють.
3. Аналізувати і утворювати із заданим значенням різні словотворчі структури.
4. Оформлювати латинську частину рецепта повністю, застосовуючи скорочення.
5. Перекладати з української мови на латинську і навпаки медичні терміни (анатомічні, клінічні, фармацевтичні).
6. Свідомо користуватися науковою латинсько-грецькою термінологією.

Перелік питань до підсумкового контролю

1. Латинський алфавіт, правила читання.
2. Правила наголошування, словотворення, найуживаніші терміноелементи.
3. Назви відмінків та їх значення; словникова форма іменників.
4. Правила утворення наказового способу, основні рецептурні формулювання в наказовому способі.
5. Форми дієслова бути в теперішньому часі у ІІІ особі однини та множини.
6. Рецептурні формулювання з дієсловом fieri в умовному способі.
7. Ознаки роду, закінчення родового відмінка однини і множини.
8. Словникова форма прикметників, родові ознаки прикметників першої та другої груп, алгоритм узгодження прикметника з іменником.
9. Граматична структура латинської частини рецепта.
10. Основні ознаки іменників ІІІ відміни, словникова форма, відмінкові закінчення, які використовуються в медичній термінології.
11. Утворення вищого й найвищого ступенів порівняння.
12. Найуживаніші латинські та грецькі числівники-префікси, числівник, прислівники і займенники, що вживаються в рецептурі.
13. Правильне читання й написання латинських та греко-латинських термінів з літерою у та грецькими диграфами.
14. Правильне наголошення слів.
15. Утворення наказового способу.
16. Грамотне вживання в рецептах дієслів у наказовому способі.
17. Переклад речення з дієсловом бути.
18. Визначення відміни іменників.
19. Грамотне читання рецепта, переклад латинської частини з рецептурними скороченнями і без них.
20. Аналіз складних слів за їх терміноелементами.
21. Будування термінів за допомогою префіксів, суфіксів і терміноелементів.
22. Правильне написання назв лікарських речовин і препаратів з частковими відрізками.
23. Визначення роду іменників.
24. Знання назв оксидів і солей.
25. Правильне вживання хімічних назв у рецептах.
26. Іменник ІІІ відміни у формі родового відмінка однини і множини.
27. Правильне вживання прикметників другої групи в родовому відмінку (у рецептах).
28. Визначення форм іменників IV та V відмін.
29. Вживання вищого і найвищого ступенів порівняння прикметників в анатомічних та

фармацевтичних термінах.
30. Лічба до 10.
31. Виділення латинських і грецьких числівників-префіксів у фармацевтичній термінології.
32. Розуміння і переклад числівників, займенників, прислівників, прийменників і сполучників у підручниках і довідниках.

Політика курсу

Опанування освітньої компоненти «Латинська мова» передбачає систематичну участь здобувача освіти в освітньому процесі, підготовку до практичних занять, своєчасне та самостійне виконання навчальних завдань, дотримання принципів академічної доброчесності та професійної етики.

Особлива увага приділяється формуванню практичних умінь правильного читання, вимови, написання та перекладу латинських медичних термінів, аналізу структури та значення медичних термінів і греко-латинських терміноелементів, використанню латинської медичної термінології у професійній діяльності, дотриманню правил оформлення латинської частини рецепта.

Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися встановлених правил виконання навчальних завдань, самостійно виконувати практичні та індивідуальні роботи, відповідально ставитися до результатів власного навчання та використовувати професійну термінологію відповідно до норм латинської мови.

Пропущені заняття та невиконані обов'язкові види робіт опрацьовуються відповідно до встановленого у Коледжі порядку.

Використання цифрових освітніх ресурсів, електронних словників, онлайн-платформ та інструментів ШІ допускається як допоміжний засіб навчання за умови критичного оцінювання отриманої інформації, самостійності виконання навчальних завдань та дотримання принципів академічної доброчесності.

Комунікація учасників освітнього процесу ґрунтується на взаємоповазі, відповідальності, партнерстві, толерантності та професійній етиці.

Політика оцінювання

Оцінювання результатів навчання з освітньої компоненти «Латинська мова» за ОПП «Фармація» здійснюється на засадах об'єктивності, систематичності, прозорості, академічної доброчесності та відповідності визначеним результатам навчання. Передбачено тематичне та підсумкове оцінювання.

Оцінюються повнота й усвідомленість теоретичних знань з латинської мови, правильність читання, вимови та написання латинських слів і медичних термінів, знання граматичних правил, уміння аналізувати структуру та значення медичних термінів і греко-латинських терміноелементів, утворювати та перекладати анатомічні та клінічні терміни, використовувати латинські назви лікарських засобів і лікарських форм, читати та перекладати латинську частину рецепта, дотримуватися правил оформлення рецептурних прописів.

Практичні результати оцінюються за принципом «знає – розпізнає – пояснює – застосовує». Особлива увага приділяється правильності виконання практичних завдань, точності використання медичної термінології, вмінню застосовувати набуті знання під час роботи з професійною медичною документацією та рецептурними прописами.

Обов'язковими є дотримання принципів академічної доброчесності, самостійність виконання навчальних завдань та відповідальне ставлення до результатів навчання. Результати самостійної роботи враховуються відповідно до визначених критеріїв.

Порядок відпрацювання пропущених занять, повторного оцінювання та оскарження результатів визначається відповідними внутрішніми нормативними документами Коледжу.

Підсумкова оцінка формується відповідно до системи оцінювання, встановленої у Коледжі.

Під час усіх видів контролю здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності.

Усі види контролю навчальної діяльності та визначення рівня сформованості результатів навчання здійснюються за національною 4-бальною шкалою:

«5» (відмінно) – повні, системні та усвідомлені знання з латинської мови та медичної термінології; правильне читання, вимова та написання латинських термінів; вільне володіння медичною термінологією; правильний граматичний і термінологічний аналіз; самостійне утворення та переклад медичних термінів; правильне читання й переклад латинської частини рецепта; самостійне виконання практичних завдань без помилок.

«4» (добре) – достатні та системні знання; правильне читання, вимова й написання більшості латинських термінів; достатнє володіння медичною термінологією; правильне виконання практичних завдань; незначні неточності у граматичному аналізі, перекладі або оформленні рецептурних прописів, які здобувач освіти може самостійно виправити.

«3» (задовільно) – базові знання основ граматики та медичної термінології; правильне виконання типових завдань за зразком; розуміння основних медичних термінів і терміноелементів; виконання практичних завдань із частковою допомогою викладача; наявність окремих суттєвих помилок у читанні, перекладі, граматичному аналізі або оформленні рецептурних прописів.

«2» (незадовільно) – фрагментарні знання основ латинської мови та медичної термінології; значні труднощі з читанням, вимовою та написанням латинських термінів; нездатність визначати структуру та значення медичних термінів; суттєві помилки під час перекладу та виконання практичних завдань; невміння читати і перекладати латинську частину рецепта; мінімальні результати навчання не досягнуті.

Критерії оцінювання тестів

% правильних відповідей	Оцінка
90-100%	5
89-74%	4
73-60%	3
<60%	2

Інформаційні ресурси

1. Л.С. Прокопчук, І.Є. Процюк, В.М. Клязника, І.В. Коршунова, Т. А. Домбровська, Г.Д. Гоженко. Латинська мова: навч. посіб – К.: ВСВ «Медицина», 2017. – 224 с.
методичні матеріали:
2. Номенклатура лікарських засобів і форм. Фармакологічна та медична термінологія: навч.-метод. посібник з латинської мови / укладач Н.І. Милова – Криворізький медичний коледж ДОР, 2025, с. 30
3. Методичні рекомендації до практичних занять

Розглянуто та схвалено на засіданні випускової циклової комісії фармацевтичних дисциплін і лабораторної діагностики
Протокол № 1 від «03» вересня 2026 р.
Голова ЦК _____ / _Марина КОТЕЛЬНІКОВА_/
(підпис) (прізвище, ім'я)